

Turner M. (2003) Metaphor. Metonymy. Dinding. *Metaphor and Metonymy at the Crossroads* / Edited by Antonio Barcelona. Berlin, NJ : Moulon de Gruyler. P. 133–145.

Turner M. (2008) Rethinking Metaphor. *Cambridge Handbook of Metaphor and Thought* / Edited by Ray Gibbs. New York : Cambridge University Press. P. 91–107.

Collins English Dictionary. Complete and Unabridged © HarperCollins Publishers 1991, 1994, 1998, 2000, 2003 URL: <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/conflicts> (Last accessed 27.03.2023)

MacMillan URL: <http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/conflict> (Last accessed 27.03.2023)

Oxford Advanced Learner's URL: <http://oald8.oxfordlearnersdictionaries.com/dictionary/conflict> (Last accessed 27.03.2023)

Oxford Dictionaries URL: <http://oxforddictionaries.com/definition/conflict?q=conflict> (Last accessed 27.03.2023)

The White House. President Barack Obama : Speeches and Remarks. URL: <http://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-and-remarks>.

2008 Election. Pros and Cons : Candidate Speeches. URL: <http://2008election.procon.org/view.resource.php?resourceID=001568>.

The White House. President George W. Bush : Presidential News and Speeches. URL: <http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/>.

GOV.UK. Announcements : Speeches. URL: <http://www.number10.gov.uk/news-type/speeches-and-transcripts/>

УДК 811.112.2'37

**PECULIARITIES OF USING THE VERBALISATION COMPONENTS
OF THE CONCEPT ALTRUISM IN THE INTEGRATION PROCESSES
(ON THE MATERIAL OF THE GERMAN PUBLICISTIC TEXTS)
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ
КОНЦЕПТУ ALTRUISMUS В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ)**

Жанна ЧЕРСЬКА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

j.cherska@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-3210-4042>

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.843.125-131>

Nowadays' realities dictate new manifestations of the use of components of the concept verbalization. The publicistic texts serve effectively for the objective reflection, as newspaper articles optimally record all shades of changes in social and, as a result, language processes.

Taking into account the characteristics, we understand the concept as a unit of a generalized linguistic and mental resource with ethno-national or culturally determined human ideas about reality. The article analyzes the peculiarities of the verbalization means use of the concept ALTRUISM based on frequency and semantic characteristics in the modern German publicistic texts. The research material was texts of the newspaper "Die Welt" with a total sample of 30,000 word usages, within 518 examples of components, which belong to different parts of speech of the concept verbalization ALTRUISM were identified. The method of contextual analysis of newspaper texts was used with regard to the integration social mechanisms of modern Germany. The frequency indicators of the verbalization components are interpreted within the studied sample on the basis of comparative analysis.

The verbalization means analysis of the concept ALTRUISM on the material of the studied continuous sample proves the dominance of adjectives with the meaning "altruistic". It confirms the characteristics of altruistic motives, actions and goals as a manifestation of collective consciousness in German society. Mechanisms of understanding and designation of ALTRUISM in the conditions of integration processes are related to the corresponding emotional and psychological states of new society members with a migratory

experience, which in linguistic expression are revealed by the use of antonyms with the meaning "selfish" to evaluate "altruistic behavior". Veiled manifestations of egoism, contextually marked by means of verbalization of the concept ALTRUISM have become a feature of the linguistic expression of social processes in modern Germany.

In the future, we plan to make a comparative analysis of verbalization means of the concepts EGOISM and ALTRUISM on the material of the same sample of publicistic texts using statistical methods to establish the optimal objective characteristics of the interaction of the verbalization components, which belong to the different parts of speech.

Key words: concept, integration processes, means of verbalization, publicistic texts, altruism

Реалії сьогодення зумовлюють нові прояви використання компонентів вербалізації концептів, для об'єктивного відображення яких ефективно слугують публіцистичні тексти, оскільки саме газетні статті оптимально фіксують усі відтінки змін суспільних та, як наслідок, мовних процесів.

З огляду на дані характеристики та враховуючи розуміння концепту як одиниці узагальненого мовно-ментального ресурсу з етно-національними чи культурно-зумовленими уявленнями людини про дійсність, визначені особливості використання засобів вербалізації концепту ALTRUISMUS на основі їх частотних та семантичних характеристик у сучасній німецькій публіцистиці. Матеріалом дослідження стали публіцистичні тексти газети "Die Welt" загальним обсягом вибірки 30 тис. слововживань, у межах якої визначені 518 прикладів різночастиномовних компонентів вербалізації концепту ALTRUISMUS. Застосований метод контекстуального аналізу газетних текстів з огляду на інтеграційні суспільні механізми мовної сучасної Німеччини. Частотні показники різночастиномовних компонентів вербалізації інтерпретовані у межах досліджуваної вибірки на основі порівняльного аналізу.

Проведений аналіз засобів вербалізації концепту ALTRUISMUS на матеріалі досліджуваної суцільної вибірки засвідчує домінування прикметників зі значенням "альтруїстичний", що вкотре підтверджує характеристики альтруїстичних мотивів, дій та цілей як вияв колективної свідомості у німецькому суспільстві. Механізми розуміння та позначення ALTRUISMUS в умовах інтеграційних процесів пов'язані із відповідними емоційними та психологічними станами нових членів суспільства із міграційним минулим, що у мовному вираженні виявляються із використанням антонімів зі значенням "егоїстичний" для оцінки "альтруїстичної поведінки". Завуальовані прояви егоїзму, контекстуально позначені засобами вербалізації концепту ALTRUISMUS стали особливістю мовного вираження суспільних процесів у сучасній Німеччині.

У перспективі планується здійснити порівняльний аналіз використання засобів вербалізації концептів EGOISMUS та ALTRUISMUS на матеріалі однакової вибірки публіцистичних текстів із використанням статистичних методів для встановлення оптимальних об'єктивних характеристик взаємодії різночастиномовних компонентів аналізованих концептів.

Ключові слова: концепт, інтеграційні процеси, засоби вербалізації, публіцистичні тексти, альтруїзм.

Вступ. Реалії сьогодення зумовлюють нові прояви використання компонентів вербалізації концептів, для об'єктивного відображення яких ефективно слугують публіцистичні тексти, оскільки саме газетні статті оптимально фіксують усі відтінки змін суспільних та, як наслідок, мовних процесів.

Як відомо, у сучасній лінгвістиці існує чимало підходів до розуміння концептів. Термін "концепт" (від лат. conceptus – поняття) бере свій початок у філософії Середньовіччя із концептуалізму, який репрезентували Т. Гобс, П. Абельяр, У. Оккам. Концепт розглядався як універсалія, яка узагальнює ознаки речей, містить важливу й актуальну інформацію та створена розумом для його внутрішнього використання. Концептуалізм став основою для філософського тлумачення терміна (Селіванова, 2006, с. 257). Зв'язаність концептів між собою, невичерпність їхнього змісту, їхня цілісність, динамізм, здатність змінюватися та поповнюватися засвідчують філософські погляди Ж. Дельоза та Ф. Гваттарі. Учені асоціювали концепт із вузлами сітки, протягнутої філософом крізь вічний хаос (Deleuze i Guattari, 1994).

Одним із класичних визначень концепту стало тлумачення: "Концепт – термін, що служить поясненню одиниць ментальних і психологічних ресурсів нашої свідомості й тієї інформаційної структури, що відображає знання й досвід людини; оперативна змістовна одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку, всієї картини

світу, відображеної у психіці людини” (Селіванова, 2006, с. 256). Згідно із цією дефініцією концепт, як бачимо, становить ментальну одиницю концептуальної картини світу, що відзначається помітним суб’єктивізмом її виділення.

У дотичній площині виявляється культурологічне розуміння А. Вежбицької, яка розглядає концепт як певний об’єкт зі сфери “ідеальне”. Цей об’єкт має ім’я і відображає культурно обумовлене уявлення про світ, тобто належить до розряду “дійсне” (Wierzbicka, 1992).

Вивчення концепту як культурно зумовленого уявлення про світ знайшло втілення у працях багатьох учених. Спільною характеристикою став національно-культурний компонент. Лінгвокультурологічний напрям дослідження концепту пропонує В. Іващенко (Іващенко, 2006, с. 6), за яким дослідниця визначає у рамках наукової лінгвоконцептології механізми концептуалізації та параметри ментально-мовного опису моделювання науково-мистецьких / мистецтвознавчих концептів.

Однак, дуже часто лінгвісти полемізують щодо вербалізованої і частково вербалізованої природи концептів, з приводу розмежування концепту й поняття. У розумінні А. Приходька, поняття стає лише тоді концептом, коли воно “валоризується”, тобто обростає національно-ціннісними конотаціями, переростаючи у мірну одиницю менталітету (Приходько, 2008).

Вербалізовані національно-ціннісні характеристики концептів оптимально вивчаються на основі певних суспільних моделей, серед яких провідне місце посідає сім’я, а саме – спілкування між її членами. Сімейний дискурс як вияв різних видів інтеракції: між батьками та дітьми, чоловіком та дружиною, між дітьми (Осовська, 2013, с. 68) безумовно представляє специфіку менталітету з точки зору культурно-зумовленого уявлення людини про дійсність. Для об’єктивного визначення національно-ціннісних характеристик концептів та їхньої ієрархічної організації ефективно застосовуються статистичні методи (Гуцол, 2022, с. 4; Осовська, 2013, с. 132), які доводять етноспецифічні особливості досліджуваних концептів.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики часто поєднуються різні аспекти інтерпретації концепту. Так, зокрема, М. Скаб акцентує на синкретичному підході до вивчення концепту і поєднує когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти, вважаючи концепт абстрактною одиницею ментального рівня, який відображає зміст результатів пізнання людиною навколишнього світу і в якому зосереджено відомості про об’єкт та його властивості, про те, що людина знає чи думає про навколишній світ (Скаб, 2008, с.27).

З огляду на згадані характеристики та враховуючи розуміння концепту як одиниць узагальненого мовно-ментального ресурсу з етно-національними чи культурно-зумовленими уявленнями людини про дійсність (Cherska, 2014, с. 142), зосередимось на особливостях використання засобів вербалізації концепту ALTRUISMUS.

Отже, актуальність роботи визначається новими недослідженими інтеграційними механізмами формування колективної свідомості у сучасному німецькому суспільстві, які знайшли втілення у публіцистичних текстах. Тому мета статті – проаналізувати особливості вербалізації різночастининомовних компонентів концепту ALTRUISMUS на основі частотних та семантичних характеристик у сучасній німецькій публіцистиці. Матеріалом дослідження стали публіцистичні тексти газети “Die Welt” загальним обсягом вибірки 30 тис. слововживань, у межах якої визначено 518 прикладів різночастининомовних компонентів вербалізації концепту ALTRUISMUS.

Методи дослідження. У рамках дослідження використаний метод контекстуального аналізу публіцистичних текстів з огляду на інтеграційні суспільні механізми сучасної Німеччини. Частотні показники різночастининомовних компонентів вербалізації інтерпретовані у межах досліджуваної вибірки на основі порівняльного аналізу.

Результати та обговорення. Розглянемо основні особливості прояву та мовного вираження альтрустичної та, як протиставлення, егоїстичної поведінки в непростих умовах сучасних реалій, відображених у публіцистичних текстах. Аналіз газетних статей засвідчує наявність певних психологічних передумов, які стали причиною позитивних (альтруїстичних) у загально ціннісному розумінні чи негативних (егоїстичних) дій. Як правило, альтруїстична поведінка характеризує особу, готову безкорисливо допомагати ближнім. Таких прикладів,

позначених прикметником *altruistisch*, виявилось найбільше у межах досліджуваної вибірки (164 випадків слововживань – далі ВСВ):

*“Das sind diejenigen, denen gemeinhin ein hoher Grad an sozialer Verträglichkeit als Persönlichkeitsmerkmal zugeschrieben wird. Also Personen, die von ihrem Umfeld als besonders **hilfsbereit** und **altruistisch** wahrgenommen werden. Das liegt daran, dass sie sowohl in ihren zwischenmenschlichen Beziehungen als auch in ihrem sozialen Umfeld ein kooperatives, höfliches und freundliches Verhalten an den Tag legen würden, so Sun” (Welt: 19.08.2021)*

Безкорислива самовіддана допомога у критичних ситуаціях, спрямована на порятунок людських життів, виявляється у альтруїстичних вчинках, позначених прикметником *selbstlos* (135 ВСВ). Словосполученням *selbstlos retten* (самовіддано рятувати) у моделі прислівник + дієслово (112 ВСВ), виражена позитивна мотивація рятівників, готовність та щире прагнення досягти благородної мети, навіть за браком рятівних засобів, та не зважаючи на релігійну чи расову приналежність постраждалих:

*“Andere retteten **selbstlos** Menschen mit ihrem Kanu oder Schlauchboot” [Welt: 13.07.2022]*

Дослідники соціальних процесів у Німеччині публікують результати аналізу соціальної поведінки різних верств населення на основі соціологічних опитувань реципієнтів задля пояснення механізмів вербальної та невербальної взаємодії у суспільстві. Втома та психічне виснаження стали основними причинами відсутності потягу до безкорисливої допомоги та альтруїстичних дій:

*“Nach einer unruhigen Nacht verspürten Menschen nach eigener Aussage weniger Drang, **selbstlos** zu handeln” (Welt: 2.09.2022)*

Контекстуально альтруїстичні дії як вияв безкорисливої допомоги описуються за допомогою прислівників-антонімів, які в цілому характеризують соціальну поведінку членів суспільства і пояснюють, чому певні фізіологічні, і як результат, психологічні стани заважають діяти самовіддано і жертвовно:

*“Laut den Ergebnissen einer neuen Studie könnte zu wenig Schlaf aber auch das Sozialverhalten von Menschen beeinflussen: nämlich, wie **hilfsbereit** und **egoistisch** sie sich benehmen” (Welt: 2.09.2022)*

Іменники на позначення ALTRUISMUS нечисельні у межах проаналізованої суцільної вибірки. Так, іменник *Selbstlosigkeit* налічує 53 ВСВ. Щодо тематики статей, то переважна їх більшість стосується проблем навколишнього середовища. У своєму прагненні захистити довкілля активісти вдаються часом навіть до екстремальних дій, перекриваючи рух вулицями, організовуючи мітинги у громадських місцях. В оцінці суспільства їхні дії переважно альтруїстичні, самовіддані. Навіть противники громадської ініціативи із захисту навколишнього середовища визнають мужність та безкорисливість представників природозахисного руху:

*“Ich bewundere diese Leute unendlich für ihren Mut und ihre **Selbstlosigkeit**. Sie haben’s richtig gemacht, weil diese Straßenblockaden sich dem Auto in den Weg zu stellen, dem Symbol für unser fossiles Weiterso” (Welt: 13.11.2022)*

Прислівники, які характеризують самовіддані дії, використовуються здебільшого для опису соціальних проблем догляду за літніми людьми, які стали ключовими в умовах так званих “старіючих” націй. Догляд за самотніми людьми старшого віку, на жаль, є непопулярним видом діяльності серед місцевого населення. Більшість представників соціальних служб та сфери піклування — працівники з міграційним минулим, які в процесі інтеграції в нове суспільство змогли знайти та реалізувати альтруїстичні цілі, виражені прислівником *aufopfernd* (13 ВСВ) у сполученні із дієсловами. Тому дії осіб, які займаються піклуванням про пенсіонерів та доглядом за ними, оцінюються у колективній свідомості здебільшого позитивно як жертвні та самовіддані:

*“Wir sind euch so dankbar dafür, wie **aufopfernd** ihr euch um unsere Eltern kümmert, und bewundern euch für eure Hingabe!” (Welt: 4.10.2019)*

Як відомо, інтеграційні процеси у Європі відзначаються низкою об'єктивних труднощів, пов'язаних із особливостями менталітету представників різних культур. Так, зокрема, німецьке

суспільство постало перед проблемою адаптації громадян із міграційним минулим, біженців та переміщених осіб. Тому газетні статті рясніють різноманітною лексикою на позначення одвічних ціннісних орієнтацій – толерантності-зневаги, любові до ближнього-ненависті, егоїзму-альтруїзму. Варто зазначити, що політика уряду, позиція партій та їх лідерів ґрунтується на необхідності та обов'язковості інтеграції в німецьке суспільство. Ключовим є твердження: *“Хто живе в Німеччині, мусить інтегруватися” [Welt: 19.04.2018]*. Занадто толерантне ставлення на догоду новим членам німецького суспільства, які з релігійних переконань гальмують інтеграційний процес, часто критикуються, особливо представниками владних структур, як вияв недоцільного на їх погляд альтруїзму, який контекстуально позначений іменником *Selbstverleugnung* (10 ВСВ):

*“Die grassierende **Selbstverleugnung** unserer christlich-abendländischen Wurzeln halte ich für gefährlich“, sagte Blume der „Rheinischen Post“. Diese sende „falsche Signale auch an diejenigen, die sich bei uns gerne integrieren wollen“ (Welt: 19.04.2018)*

В умовах інтеграційних процесів у європейському просторі, зокрема, німецькому, у колах іммігрантів та переселенців часто фіксується страх перед невідомим та змінами звичного для них життя на перебування у новому суспільстві, значна психологічна напруга, стрес від великої кількості інформації та необхідності приймати непрості рішення. Такі психологічні засади не могли не позначитися на змінах у поведінці. Стресові ситуації мимовільно спонукають людину до самозбереження і прагнення раціонально діяти. Тому і загальноприйняті постулати добра, виражені іменником *Altruismus* (26 ВСВ) і зла, позитивної та негативної оцінки за таких умов нерідко нівелюються у людській свідомості, спричиняючи прагнення до раціонального як такого, що може врятувати життя, здоров'я, покращити становище. Саме це пояснює підвищену сконцентрованість на власних потребах, егоцентризм, егоїзм та зниження альтруїстичних мотивів у людській поведінці:

*“Vielleicht hast auch du schon bemerkt, dass du dich in solchen stressigen Phasen anders verhältst als sonst. Nicht nur ungeduldiger und gereizter, sondern auch etwas **egoistischer** als sonst. Kurz gefasst: Wenn der Stresspiegel hoch ist, kann es schonmal vorkommen, dass **der Altruismus, also die selbstlose Denk- und Handlungsweise, zu kurz kommt**“ (Welt: 28.04.2022)*

Приховані егоїстичні мотиви фіксуємо у газетних статтях юридичної тематики, в яких підозрювані та підсудні нерідко виправдовують себе, вдаючись до характеристик альтруїстичної поведінки та намагаючись видати свої негідні вчинки під виглядом альтруїстичних мотивів, спрямованих на створення начебто позитивних, потрібних суспільству проєктів із метою безкорисливої допомоги людям:

*“Sein Motiv sei aber durchaus **altruistisch** gewesen, behauptete er. Er habe «etwas Gutes» tun und mithelfen wollen, dass die Impfkampagne in Gang kommt. In seinem letzten Wort hatte er gesagt: «Meine charakterlichen Werte sind die Grundlage meines Handels und Tuns» [Welt: 18.05.2022]*

Жертовність, позначена у газетних статтях іменником *Aufopferung* (5 ВСВ), протиставляється в сучасному, на перший погляд, емансипованому німецькому суспільстві егоїстичним прагненням професійного самоствердження. Не дивлячись на прогресивні ідеї становлення жінки у професії, класичний образ матері, яка турбується передусім про домашні справи та свідомо відмовляється від кар'єрного росту, залишається домінантним у колективній свідомості. На противагу класичним, усталеним упродовж багатьох століть, уявленням про роль жінки у суспільстві і другорядну роль професії, намагання бути фінансово незалежною, самоствердитися у професійній сфері досі оцінюються суспільством як егоїстичні цілі, в основі яких на першому місці власні егоїстичні інтереси жінки перед турботою про сім'ю та дітей:

*“In kaum einem Land geht das Mutterbild so stark mit der Idee von häuslicher Fürsorge, **Aufopferung** und beruflichem Verzicht einher wie in Deutschland. Die Selbstverwirklichung von Müttern im Beruf und der Wunsch nach finanzieller Unabhängigkeit werden von unserer Gesellschaft häufig als **egoistisch** abgewertet“ (Welt: 25.06.2020).*

Завуальований вияв егоїзму через представлення власних, начебто “жертовних” дій, виражених прикметником *aufopfernd*, презентують газетні статті про зловживання службовим становищем, шахрайство та прагнення використати соціальну допомогу держави у вигляді

виплат медичного страхування задля корисливих цілей. Однак, при цьому часто фіксуються психологічні причини та психічні розлади як прояви нетипової суспільної поведінки:

“Eine psychiatrische Sachverständige hatte der Mutter an einem früheren Verhandlungstag das sogenannte Münchhausen-Stellvertreter-Syndrom bescheinigt. Bei dieser Störung machen Eltern ihre Kinder krank, um als **aufopfernde Eltern** Anerkennung zu erfahren” (Welt: 30.10.2019)

Як бачимо, особливості мовного вираження концепту ALTRUISMUS представлені у межах досліджуваної вибірки неоднаковими кількісними показниками різночастининомовних компонентів вербалізації, з-поміж яких переважають прикметники зі значенням “альтруїстичний” як характеристики людських дій та мотиваційних передумов, виражених прикметником *altruistisch*. Значну частку складають прислівники на позначення ALTRUISMUS, використані у сполученні з дієсловами *retten, sich benehmen, sich verhalten* як вияв соціальної поведінки. Малочисельними є іменники та відсутні дієслова зі значенням “жертвувати собою”.

Висновки. Проведений аналіз засобів вербалізації концепту ALTRUISMUS на матеріалі досліджуваної суцільної вибірки із газети “Die Welt” засвідчує домінування прикметників зі значенням “альтруїстичний”, що вкотре підтверджує характеристики альтруїстичних мотивів, дій та цілей як вияв колективної свідомості у німецькому суспільстві. Механізми розуміння та позначення ALTRUISMUS в умовах інтеграційних процесів пов'язані із відповідними емоційними та психологічними станами нових членів суспільства із міграційним минулим, що у мовному вираженні виявляються із використанням антонімів зі значенням “егоїстичний” для оцінки “альтруїстичної поведінки”. Завуальовані прояви егоїзму, контекстуально позначені засобами вербалізації концепту ALTRUISMUS, стали особливістю мовного вираження суспільних процесів у сучасній Німеччині.

У перспективі плануємо здійснити порівняльний аналіз використання засобів вербалізації концептів EGOISMUS та ALTRUISMUS на матеріалі однакової вибірки публіцистичних текстів із використанням статистичних методів для встановлення оптимальних об'єктивних характеристик взаємодії різночастининомовних компонентів аналізованих концептів.

Список літератури

Гуцол А. Вербалізація міжконцептуальних зв'язків (на тлі когнітивної карти німецькомовного художнього матримоніального CONFLICTного дискурсу). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія.* № 841. 2022. С. 3–8
DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2022.841.3-8>

Іващенко В.Л. Концептуальна репрезентація фрагментів знання в науково-мистецькій картині світу (на матеріалі української мистецтвознавчої термінології) : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2006. 328 с.

Осовська І. М. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс : ментальний і вербальний ресурс : монографія. Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2013. 402 с.

Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.

Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.

Скаб М.В. Закономірності концептуалізації та мовної категоризації сакральної сфери : монографія. Чернівці : Рута, 2008. 560 с.

Cherska Zh. Die Verbalisierungsmittel der Konzepte „EGOISMUS“ – „ALTRUISMUS“. *Die Ukraine und der deutschsprachige Raum. Ostijeker Studien zu slawisch-deutschen Kontakten in Geschichte, Sprache, Literatur und Kultur* / hrsg. von Željko Uvanovič. Aachen, 2014. S. 141–151.

Deleuze G. Guattari F. What is Philosophy? [translated by Tomlinson H., Burchill G]. Verso London New York, 1994. 253 p.

Wierzbicka A. Semantics, Culture, and Cognition: Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations. Oxford University Press. 1992. 496 p.

References

Hutsol A. (2022) Verbalizatsiya mizhkontseptual'nykh zv'yazkiv (na tli kohnityvnoyi karty nimets'komovnoho khudozhn'oho matrymonial'noho konfliktnoho dyskursu) [Verbalization of interconceptual connections (based on the cognitive map of the German artistic matrimonial conflict discourse)] *Naukovyi* 130

visnyk [Scientific Journal] Chernivtsi: Ruta. Vol. 841: Germans'ka filologia, P. 3–8
DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2022.841.3-8>

Ivashchenko V.L. (2006) Kontseptual'na reprezentatsiya frahmentiv znannya v naukovu-mystets'kiy kartyni svitu (na materiali ukrayins'koyi mystetstvoznachchoyi terminolohiyi) [Conceptual representation of fragments of knowledge in the scientific and artistic picture of the world (on the basis of Ukrainian art terminology)] Kyiv : Vydavnychyy dim Dmytra Buraho [Dmytro Burago Publishing House], 328 p.

Cherska Zh. (2014) Die Verbalisierungsmittel der Konzepte „EGOISMUS“ – „ALTRUISMUS“. [Means of verbalization of the concepts “EGOISM”–„ALTRUISM“] Die Ukraine und der deutschsprachige Raum. Ostijek Studien zu slawisch-deutschen Kontakten in Geschichte, Sprache, Literatur und Kultur [Ukraine and the German-speaking area. Ostijek studies on Slavic-German contacts in history, language, literature and culture] / hrsg. von Željko Uvanovič/ ed. By Željko Uvanovič. Aachen, 2014. S. 141–151.

Osovska, I. M. (2013). Suchasnyj nimetskomovnyj simeinyj dyskurs: mentalnyj i verbalnyj resurs [Modern German Family Discourse: mental and verbal resources]. Chernivtsi: Rodovid. 402 p.

Pryhodjko, A. M. (2008) Konzepty i konzeptosistemy v kohnityvno-dyskursyvnij paradyhmi linhvistyky [Concepts and concept systems in the cognitive-diskursive paradigm of linguistics]. Zaporishja. Premier. 332 p.

Selivanova O. (2006) Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediya [Modern linguistics: a terminological encyclopedia]. Poltava : Dovkilliya-K. 716 p.

Skab M.V. (2008) Zakonomirnosti kontseptualizatsiyi ta movnoyi katehoryzatsiyi sakral'noyi sfery [Patterns of conceptualization and linguistic categorization of the sacred sphere]. Chernivtsi : Ruta, 2008. 560 p.

Wierzbicka A. (1992) Semantics, Culture, and Cognition: Universal Human Concepts in Culture-Specific Configurations. Oxford University Press. 1992. 496 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

Welt: Die Welt. 2018 – 2022. URL: <http://www.welt.de> (дата звернення 10.04.2023)

УДК 808.51:159.95

**PERSUASIVENESS IN TED TALKS SPEECHES
ON THE ISSUES OF MENTAL HEALTH
ПЕРСУАЗИВНІСТЬ В ПРОМОВАХ СПІКЕРІВ TED TALKS
З ПИТАНЬ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я**

Віра ЯКИМЧУК

Буковинський державний медичний університет

vira.yakymchuk@bsmu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-3768-1623>

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.843.131-138>

The article is devoted to analyzing persuasive propositions used by TED Talks speakers in speeches related to mental health in order to effectively influence and draw the audience's attention to essential aspects of this topic. The analysis of the phenomenon of persuasiveness is based on three propositions of persuasive speech: the proposition of facts, values, and policy. Since the founding of TED Talks, the number of speeches on various topics has increased, as has the popularity of this online platform. Every day, millions of people from all over the world turn to the TED platform to learn about innovation, social problems, and their potential solutions. Mental health is an integral part of modern society, which is why this research is relevant. The topicality is also justified by the growing scientific interest in the concept of persuasion and the means of implementing verbal influence on the audience. The aim of the article is to analyze verbal means of implementing persuasive propositions in TED Talks speeches to influence the audience on the importance of mental health. The object of the research is persuasive propositions in TED Talks speeches on mental health. The subject of the research is verbal means of implementing persuasive propositions in the discursive space of TED Talks speeches. The research methods used include content analysis, descriptive method sociolinguistic analysis, and cognitive analysis. The research material was selected by the method of a complete sample from the transcripts of speeches by TED Talks speakers on mental health, namely from the playlist titled "The struggle of mental health".

On the basis of analysis of the speeches, it was proven that most frequently speakers resort to the proposition of value. This is evident in their appeal to the audience's personal values, such as the desire to be happy, healthy